

LA MILITÀNCIA POLÍTICA JUVENIL VALENCIANA

UN PERFIL SOCIOLÒGIC I IDEOLÒGIC

GUILLEM NINYOLES I MARCO

MÀSTER EN ANÀLISI POLÍTICA PER LA UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA

Recepció: maig 2015; acceptació: juny 2015

R E S U M E N

AMB AQUEST TREBALL PRETENEM REALITZAR UNA APROXIMACIÓ AL PERFIL SOCIAL DELS MILITANTS DE LES PRINCIPALS ORGANITZACIONS POLÍTQUES JUVENILS VALENCIANES, AIXÍ COM ABORDAR UN ACOSTAMENT A LA SEUA DIMENSIÓ IDEOLÒGICA. PER A LA NOSTRA TASCA HEM FET SERVIR DADES RECOLLIDES MITJANÇANT FONTS PRIMÀRIES. ENTRE LES DIVERSES CONCLUSIONS DE LA RECERCA DESTAQUEN, PEL QUE FA AL PERFIL SOCIAL DELS MILITANTS, UN ORIGEN SOCIAL SEMBLANT I UN CAPITAL EDUCATIU ELEVAT; EN EL PLÀNOL IDEOLÒGIC, L'ALT NIVELL DE DISCREPÀNCIA QUE SUSCITA EL DEBAT AL VOLTANT DE LA QÜESTIÓ TERRITORIAL ENTRE ELS MILITANTS D'ESQUERRA I NACIONALISTES: SI VALÈNCIA ÉS O NO UNA NACIÓ, I SI NO HO ÉS, QUÈ ÉS, ESDEVÉ UN DEBAT LATENT AL SI DE LES DIVERSES ORGANITZACIONS.

PALABRAS CLAVE:

MILITÀNCIA POLÍTICA, ORGANITZACIONS POLÍTQUES JUVENILS, JOVES POLÍTICS, PERFIL SOCIAL, PERFIL IDEOLÒGIC

1. INTRODUCCIÓ

El món de la política —i la política formal, concretament— no és un tema que interesse de manera notable als joves valencians ni espanyols, com així ho demostren els successius estudis que sobre el tema s'han realitzat. En efecte, els joves atorguen a la política una importància molt escassa dins de les seues vides, i la situen molt per sota de la família, dels amics, dels estudis, del treball o de la salut, i sols per damunt de la religió, segons les diverses enquestes que el CIS ha realitzat en els darrers anys (Elzo, 2005: 73). El grau d'abstencionisme d'aquest sector de població, molt proper al 50%, n'és un clar exemple d'aquest escàs interès per la política. Més

concretament, i acostant-nos a l'objecte del present treball, en l'esfera de la política partidària aquesta desafecció es tradueix en el decreixent nombre de membres que s'uneixen a les files de les organitzacions polítiques juvenils clàssiques, afiliació que segueix una tendència minvant. Aquest, però, és un fenomen global que afecta en general a tots els partits polítics tradicionals en les democràcies europees, que estan protagonitzant una profunda transformació de les seues estructures alhora que estarien abandonat, segons Van Biezen et al. (2012), les seues pretensions d'esdevindre organitzacions de masses. Amb tot, es tracta d'un fenomen que s'inscriu dins del procés d'atomització de la ciutadania i de creixent individualització, que ha portat a la

fractura de patrons establerts de la reproducció social i política (Pattie et al., 2004), i que va en línia amb el també declivi d'altres elements fonamentals de la societat de masses, com ara les esglésies i els sindicats.

Malgrat tot, sempre hi haurà, però, un sector entre la població juvenil interessat en la política partidària. Un sector de joves que atrau l'interès del present treball, amb el que intentem oferir llum sobre llur origen social alhora que realitzar un acostament ideològic, i en el qual plantejem les següents hipòtesis:

- a. Primera, que aquests compartiran un perfil sociològic semblant, doncs provindrien d'un estracte social similar i disposarien d'un elevat capital educatiu.
- b. Segona, que els joves militants, quant més a l'esquerra se situen, més importància atorgaran als valors postmaterialistes, hipòtesi que parteix de la tesi d'Inglehart segons la qual les variables que més discriminen entre materialistes i postmaterialistes són el nivell educatiu, l'origen social i la filiació ideològica (1997).
- c. I, última, que la família és un dels principals agents que influiran en la transmissió per l'interès i/o exercici de la política.

2. APUNTS TEÒRICS

Tot i que són molts i diversos els estudis i recerques que sobre diferents dimensions de la política s'han realitzat, no hi ha, dins del panorama acadèmic valencià, cap estudi que verse concretament sobre el nostre objecte d'estudi. Algunes obres de referència les haurem de cercar en els àmbits de la sociologia política i politologia internacional: *Trayectoria y eficacia política de los militantes en juventudes políticas. Estudio de la élite política emergente*, en l'àmbit llatinoamericà, de Vicente Espinoza E. i Sebastián Madrid P. i *Els militants de les organitzacions polítiques juvenils a Catalunya*, dels autors Òscar Barberà, Astrid Barrio i Juan Rodríguez Teruel, en l'àmbit català, i que ha estat el nostre referent primer. Amb aquest breu

treball pretenem, doncs, donar un primer pas per a ajudar a emplenar aquest buit. Amb tot, aquest no és un treball sobre les organitzacions polítiques juvenils; no estudiarem llur funcionament ni d'altres aspectes formals sobre aquestes, sinó que ens centrarem en el perfil dels seus membres per tal de realitzar-ne una aproximació.

Quant a les teories en base a les quals hem fonamentat la present recerca, primer definirem el concepte de clivelles com a divisòries confrontacionals entre grups d'individus que tendeixen a organitzar els conflictes entre ells, i que constitueixen una part substantiva del conflicte social durant llargs períodes de temps. En el seu model clàssic de teoria de les clivelles, S. M. Lipset i S. Rokkan (1967) assignen a les societats modernitzades quatre bàsiques, sobre les quals versen les preguntes de l'enquesta al voltant de la dimensió identitària i ideològica/política dels militants: la clivella centre-perifèria o identitària, la clivella d'estat-Església o religiosa, i la clivella camp-ciutat o terra-indústria i la de classe o treballadors-empresaris, que estan estretament lligades. A més, hi incloem la postindustrial o postmaterial, aquella que organitza la confrontació al voltant de les demandes polítiques associades a l'onada dels moviments socials que naixen en la conjuntura històrica del «1968», i que els mateixos autors afegiren amb posterioritat al seu model clàssic. Aquesta darrera clivella la lligarem amb la teoria sobre el postmaterialisme d'Inglehart, que en el present treball tindrà la seua traducció en l'aplicació del primer model de mesurament que desenvolupà l'autor el 1971 per a discriminar entre individus segons aquests se sentiren identificats amb valors materialistes o bé postmaterialistes.

D'altra banda, hem fet servir el model de classificació de classes i professions de Goldthorpe per a obtenir informació sobre el tipus de professions que desenvolupen els militants que es troben treballant actualment.

3. METODOLOGIA

La informació que hem descrit i analitzat en el present treball, mitjançant tècniques quantitatives, l'hem obtinguda a partir de fonts primàries. Hem

dissenyat i fet arribar un qüestionari als membres de les diverses organitzacions polítiques juvenils valencianes que tinguessen càrrecs de gran responsabilitat (secretaris generals, presidents, etc), per tal que aquests el difonguessen mitjançant correu electrònic als militants de les seues respectives organitzacions (la grandària de la mostra, doncs, ha depès del nombre de militants a què aquests hagen fet arribar el qüestionari, procés que no hem pogut controlar nosaltres). El criteri que hem seguit per a triar les organitzacions estudiades s'ha basat en el fet que aquestes compliren, almenys, una d'aquestes dues condicions: 1) que la seua implantació territorial o influència social i política fos mitjana o gran (com és el cas de tres de les quatre organitzacions representades), o 2) que, tot i no complir aquest requisit, l'organització fos part integrant d'una coalició important (Joves Amb Iniciativa, que ho és de Compromís). Per un altre costat, som conscients que dins del panorama polític s'estan esdevenint una sèrie de canvis importants a un ritme força accelerat: els partits polítics clàssics, sobretot els majoritaris,

es veuen sotmesos a un procés de pèrdua d'hegemonia en el qual, d'una banda, la seua influència política es desplaça cada vegada amb més rapidesa cap a noves formes de participació allunyades de la política partidària i, de l'altra, cap a formacions polítiques que responen a estructures organitzatives noves, en alguna ocasió experimentals, però, en tot cas, diferents a les que tenen les formacions clàssiques. És el cas, per exemple, de Podemos, Ciutadans i UPyD, partits que comparteixen el fet que no disposen d'organitzacions juvenils (cal dir que en la primera versió d'aquest treball la influència d'alguns d'aquests partits era força menor que la que d'ara disposen, i que, fins i tot, encara avui no queda definida l'estructura organitzativa d'algun d'aquests) motiu pel qual, malgrat ésser actors polítics importants en l'actualitat, no els hem tingut en compte al nostre treball.

La mostra total està formada per 304 casos vàlids, i se n'han desestimat 9 per mort mostral. L'àmbit d'aquesta és autonòmic. L'univers el constitueix el total de militants de totes les organitzacions.¹

	Nombre de militants	Mostra
Joves d'Esquerra Unida del País Valencià	400 (aprox.)	55
Joves Amb Iniciativa	122	30
Joves del País Valencià - Compromís	338	88
Joves Socialistes del País Valencià	981	131

Per als noms de les organitzacions referides, fem ús de les corresponents sigles:

- JEUPV: Joves d'Esquerra Unida del País Valencià
- JAI: Joves Amb Iniciativa
- JPV-C: Joves del País Valencià – Compromís
- JSPV: Joves Socialistes del País Valencià

4. ANÀLISI COMPARATIVA DEL PERFIL DELS MILITANTS DE LES DIVERSES ORGANITZACIONS

En aquest apartat realitzarem una petita anàlisi i descripció de les dades que versen al voltant de les diverses dimensions que conformen el perfil dels militants de les diverses organitzacions des d'una perspectiva comparativa, per tal de destriar les seues similituds i diferències.

¹ No hem pogut comptar amb un nombre suficient de casos de militants de Noves Generacions del Partit Popular de la Comunitat Valenciana, motiu pel qual no es veuran representats en el present estudi. Tot i que som conscients que un treball d'aquestes característiques quedarà definitivament limitat en no comptar amb una de les principals organitzacions polítiques juvenils valencianes, els nostres mitjans no ens han permès, tot i els esforços que hi hem dedicat, realitzar una tasca més *àmplia*, ja que el nombre total de casos recollits (tretze) és en tot punt insuficient per tal de realitzar cap anàlisi.

4.1. PERFIL SOCIAL

Com a fet destacable, cal assenyalar la masculinització com un fenomen que afecta totes les organitzacions. JEUPV és la formació que mostra un percentatge més gran d'homes, i JSPV la que presenta una taxa més gran d'igualtat entre sexes. Les diferències quant a l'edat no són gaire consi-

derables: el gruix dels militants de cada formació té entre vint i vint-i-cinc anys. Els menors de dinou són, en tots els casos, una minoria molt àmplia.

Per províncies, València és, també en tots els casos, la que més nombre de militants concentra, essent JPV-C l'organització amb més militants originaris d'aquesta província, i Castelló la que menys, amb una diferència considerable respecte d'Alacant i Va-

TAULA 1
 Sexe i edat (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
SEXE				
Home	76,4	66,7	68,2	55
Dona	23,6	30	31,8	44,3
N.C.	0	3,3	0	0,8
FRANJA D'EDAT				
Menys de 19 anys	1,8	6,7	5,7	12,2
Entre 20 i 25 anys	54,5	60	44,3	55,7
Més de 25 anys	43,6	33,3	50	31,3
N.C.	0	0	0	0,8

Font: elaboració pròpia.

TAULA 2
 Lloc de naixement i dimensió del municipi on resideix (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
LLOC DE NAIXEMENT				
Província d'Alacant	30,9	33,3	25	28,2
Província de Castelló	10,9	6,7	13,6	19,1
Província de València	52,7	53,3	59,1	45,8
Resta d'Espanya	1,8	3,3	2,3	4,6
Fóra d'Espanya	3,6	3,3	0	1,5
N.C.	0	0	0	0,8
DIMENSIÓ DEL MUNICIPI ON RESIDEIX				
Menys de 10.000 habitants	21,8	10	30,7	20,6
Més de 10.000 habitants	78,2	90	69,3	78,6
N.C.	0	0	0	0,8

Font: elaboració pròpia.

lència. El pes demogràfic de cada província guarda relació amb el percentatge de militants que pertanyen a cadascuna, si bé les menys poblades estan una mica infrarepresentades. D'altra banda, JPV-C és l'organització que compta amb més militants en nuclis amb menys de 10.000 habitants, i JAI la que menys.

Quant a la situació laboral, els militants de JPV-C són els qui preseten un major percentatge de casos que es troben treballant actualment, alhora que un nombre d'aturats força reduït en comparació amb els militants de les altres organitzacions. Tret d'aquesta organització, les altres

TAULA 3
 Situació laboral (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
Treballant	23,6	16,7	37,5	20,6
Aturat/ada	20	13,3	5,7	13,7
Estudiant	30,9	43,3	36,4	43,5
Estudiant i treballant	23,6	26,7	19,3	19,1
N.C.	1,8	0	1,1	3,1

Font: elaboració pròpia.

TAULA 4
 Estudis de més alt nivell oficial cursat o cursant i títol universitari obtingut o estudiant actualment (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
ESTUDIS DE MÉS ALT NIVELL OFICIAL CURSAT O CURSANT				
Sense estudis	0	0	0	0
Primària	0	0	0	0
Secundària	14,5	3,3	6,8	11,5
EP.	16,4	16,7	6,8	10,7
Universitaris	50,9	66,7	62,5	61,8
Superiors	16,4	13,3	20,5	10,7
Altres	0	0	1,1	3,8
N.C.	1,8	0	2,3	1,5
TÍTOL UNIVERSARI OBTINGUT O ESUDIANT ACTUALMENT				
Arts	5,5	0	2,3	1,5
Ciències de la salut	7,3	6,7	10,2	6,9
Ciències experimentals	0	3,3	5,7	5,3
Ciències socials i jurídiques	45,5	36,7	39,8	38,9
Enginyeria i arquitectura	3,6	20	9,1	14,5
Humanitats	12,7	13,3	26,1	14,5
N.C.	25,4	20	6,8	18,3

Font: elaboració pròpia.

apleguen un nombre més gran de militants que estan estudiant únicament, seguit pels qui estudien i treballen alhora.

Cal posar en relleu l'alt nivell de formació dels militants en comparació amb la resta de la població juvenil valenciana: totes les organitzacions compten amb una majoria de militants amb estudis universitaris. JEUPV mostra un percentatge inferior a la resta de formacions, les quals se situen en uns

nivells relativament similars. D'altra banda, JPV-C presenta el percentatge més alt de militants que cursen o han cursat estudis superiors, mentre que el percentatge d'aquests en JSPV és el més reduït. Un altre fet destacable és que entre els qui estudien o han estudiat un títol universitari, en totes les organitzacions, i amb molta diferència respecte de les altres titulacions, les ciències socials i jurídiques són les que més representació tenen.

TAULA 5
 Autoubicació en l'escala social (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
Classe alta	0	3,3	0	0
Classe mitjana alta	7,3	20	17	20,6
Classe mitjana baixa	18,2	53,3	55,7	30,5
Classe treballadora	72,7	20	20,5	42,7
N.C.	1,8	3,3	6,8	6,1

Font: elaboració pròpia.

A l'hora d'autoubicar-se en l'escala social, els militants de JEUPV i JSPV es defineixen (els primers en major proporció) com a classe treballadora, mentre que la majoria dels de JAI i JPV-C s'identifiquen, amb percentatges similars, amb la classe mitjana baixa. Amb tot, fóra agosarat relacionar la procedència social d'un individu de manera directa amb llur filiació ideològica, ja que no hi ha cap traducció òbvia entre origen social i orientació política. La sola pertinença a un determinat grup socioeconòmic no comportarà *per se* que polítics provinents d'una determinada classe hagen de defensar, necessàriament, els interessos d'aquesta. En aquest sentit, C. W. Mills apuntava que a) els homes d'origen elevat poden representar ideològicament els pobres i els humils; b) els homes d'origen modest (...) poden seguir amb eficàcia els interessos creats i heretats; c) no tots els homes que representen amb èxit els interessos d'una capa social han de pertànyer, per força, a ella o beneficiar-se personalment amb les gestions que afavoreixen aquests interessos (...), i, per últim (i encara que aquest punt no ens interesse tant com els altres en el nostre cas), perquè: d) entre els governants de primera fila trobem

homes que són triats a causa del seu coneixement especialitzat (1956: 324-325).

4.2. DIMENSIÓ CULTURAL

Pel que fa als hàbits lingüístics, els militants de JPV-C són els qui més usen el valencià com a llengua habitual en tots els àmbits, i els de JEUPV els qui més ho fan en castellà també en tots els àmbits. Un fet al qual cal fer esment: en l'àmbit laboral i acadèmic, l'ús de la llengua habitual a casa minva en favor de l'altra; els qui usen el valencià a casa parlen més castellà als estudis o al treball, i a l'inrevés. Sembla produir-se, així, un procés mitjançant el qual aquestes institucions invertiren les tendències lingüístiques dels individus. En l'àmbit dels amics, l'ús del valencià augmenta entre els militants de totes les formacions, si bé en percentatges ben distints.

Si bé la variable ideològica esdevé d'una importància indiscutible per tal d'interpretar aquestes dades, haurem de tenir en compte també el factor generacional, doncs les actituds dels militants es contextualitzen també en el caràcter cada vegada més secularitzat dels joves valencians i espanyols.

TAULA 6
Ús habitual de la llengua (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
CASA				
Castellà	65,5	33,3	14,8	61,1
Valencià	34,5	63,3	84,1	38,2
Una altra	0	3,3	0	0
N.C.	0	0	1,1	0,8
FEINA/ESTUDIS				
Castellà	58,2	40	20,5	54,2
Valencià	38,2	53,3	78,4	41,2
Una altra	3,6	6,7	1,1	3,8
N.C.	0	0	0	0,8
AMICS				
Castellà	60	23,3	10,2	59,5
Valencià	36,4	70	88,6	38,9
Una altra	1,8	3,3	0	0,8
N.C.	1,8	3,3	1,1	0,8

Font: elaboració pròpia.

TAULA 7
Identitat religiosa (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
Catòlic practicant	0	0	5,7	5,3
Catòlic no practicant	5,5	0	20,5	13,7
Una altra religió	1,8	6,7	3,4	1,5
No religió	92,7	93,3	68,2	74,8
N.C.	0	0	2,3	4,6

Font: elaboració pròpia.

En el terreny de les creences, aquest alt grau de secularització dels militants es palesa en el fet que els no religiosos són majoria en totes les organitzacions, mentre que en el terreny de les pràctiques ho evidencia que la majoria de catòlics no són practicants. Concretament, els catòlics, tot i que principalment no són practicants, són més nombrosos en JPV-C que en les altres formacions, mentre JAI és l'única

formació que no compta amb catòlics, practicants o no. Per tal de posar una mica en perspectiva aquestes dades, i a falta d'informes més adients, donem compte dels resultats del baròmetre del CIS del maig de 2015, en què un 69% de la població espanyola es considera catòlica (això sí, no es destria entre practicants i no practicants), un 2,7% creient d'una altra religió, un 16,6% no creient i un 9,3% ateu.

4.3. DIMENSIÓ IDENTITÀRIA I IDEOLÒGICA/POLÍTICA

El secessionisme lingüístic és inexistent entre els militants de JAI i JPV-C, present, de manera minoritària però significativa entre els de JEUPV, i més elevat entre els de JSPV, arribant a ésser un percentatge gens menyspreable. El factor ideològic és ací també determinant quant a poder explicatiu, doncs és a les formacions menys valencianistes on les actituds de secessionisme lingüístic són majors.

Els militants de JPV-C són els qui presenten un sentiment de valencianitat més elevat, essent la for-

mació en la qual els qui només se senten valencians són una majoria molt àmplia. Els militants de JEUPV i JSPV mostren un sentiment de pertinença majoritàriament dual, tot i que els darrers presenten un percentatge d'espanyolitat un xic més alt. JAI se situaria en un punt intermedi entre JPV-C i JEUPV. Sentiment de pertinença i ideologia, doncs, van molt relacionats atenent els discursos i identitats de cada organització. D'altra banda, el consens al voltant del terme preferit per a referir-se a València és molt gran: la majoria de militants es decanten per País Valencià, terme defensat per molts sectors de l'esquerra i del valencianisme.

TAULA 8
 Sobre la llengua (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
CONSIDERA QUE EL VALENCIÀ ÉS...				
La mateixa llengua que el català	83,6	100	98,9	73,3
Una llengua diferent i diferenciada del català	10,9	0	0	20,6
N.C.	5,5	0	1,1	5,3

Font: elaboració pròpia.

TAULA 9
 Sentiment de pertinença i preferència per a denominar el territori (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
SENTIMENT DE PERTINENÇA				
Només espanyol/a	0	0	0	2,3
Més espanyol/a que valencià/na	0	0	0	7,6
Tan espanyol/a com valencià/na	47,3	10	1,1	61,8
Més valencià/na que espanyol/a	20	46,7	20,5	16,8
Només valencià/na	7,3	30	77,3	5,3
N.C.	25,5	13,3	1,1	6,1
DENOMINACIÓ PREFERIDA				
Nació Valenciana	0	0	1,1	1,5
País Valencià	89,1	93,3	97,7	84,7
Regió Valenciana	5,5	0	1,1	5,3
Regne de València	0	0	0	1,5
N.C.	5,5	6,7	0	6,9

Font: elaboració pròpia.

TAULA 10
 Què considera que és València (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
CONSIDERA QUE VALÈNCIA ÉS...				
Una regió d'Espanya	27,3	3,3	2,3	38,2
Una nació	27,3	36,7	70,5	27,5
Cap de les anteriors	41,8	56,7	23,9	25,2
N.C.	3,6	3,3	3,4	9,1

Font: elaboració pròpia.

Mentre que el consens al voltant de la denominació del territori és força elevat entre la majoria de militants de les diverses organitzacions, el debat sobre *què* és manifesta un grau de discrepància molt alt. L'única organització que presenta un consens relativament ampli al voltant és JPV-C. Tot i així, que sols el 70,5% d'una formació nacionalista considere que el seu territori és una nació, i que un elevat percentatge de casos consideren que no és ni una cosa ni l'altra, és una dada molt important. En aquest sentit, no s'entendria que els militants d'una organització política nacionalista catalana o basca tinguessen una consciència de nació pròpia tan baixa: de fet, no caldria, de segur, formular-los aquesta qüestió. Així doncs, tot i l'acostament ideològic del Bloc Nacionalista Valencià, partit del qual n'és l'organització juvenil, cap a posicions properes a la *tercera via*, corrent valencianista que rebutja les tesis pancatalanistes i defensa la idea de nació valenciana, les reticències d'un sector important dels militants de JPV-C a adoptar aquestes tesi serien encara àmplies. Caldria, també, tenir en compte allò que Rafael Castelló assenyala sobre la baixa identificació dels nacionalistes valencians amb el seu territori, doncs és més municipalista que autonomista (2013: 66). Per la seua banda, la notable indefinició (similar a la de JEUPV) dels militants de JSPV pot no haver influït de manera negativa en el decurs de l'organització, no tant perquè aquesta qüestió esdevinga secundària, sinó perquè els partits que aspiren a posicions majoritàries (en aquest cas, el partit del qual n'és la branca juvenil, el PSPV-PSOE, seria una mena de *catch-all* esquerrà dins

del panorama polític valencià) són conglomerats de grups que discrepen en àmplies games de qüestions (com ara el debat sobre el territori en aquest cas), però que, no obstant açò, estan units per la seua gran hostilitat cap als seus competidors dels altres camps (Lipset i Rokkan, 1967: 236). Per un altre costat, per tal d'entendre la diversitat d'opinions i tendències que es troben dins els PSPV-PSOE, cal repassar tant la seua història contemporània com l'actual context del socialisme valencià; la unificació d'aquest partit, mitjançant la unió entre el PSPV (de tendència més valencianista i *radical*) i el PSOE (de tendència més espanyolista i *moderada*) no va suposar la superació dels debats al voltant de la qüestió territorial, sinó la integració dels seus grups de militants a les diferents faccions del conflicte (Bodoque, 2000: 15). L'herència de les tres tendències principals que conformaren la formació en el seu origen, la més nacionalista i valencianista, la de tradició nacionalista espanyola i republicana, i l'autonomista (ibídem), semblen tenir encara el seu influx en l'actual socialisme valencià, del qual JSPV es fa ressò i és un dels principals representants, no havent-hi definit encara un discurs nacional clar. En definitiva, aquesta qüestió, una de les múltiples manifestacions de la clivella centre/perifèria dins del context valencià, resta, doncs, com un debat no conclòs en el panorama polític juvenil d'esquerra.

En relació amb l'organització territorial preferida per al futur del cas espanyol, els qui defensen un estat en el qual es reconegué a algunes de les actuals comunitats autònomes la possibilitat de conver-

TAULA 11
 Organització territorial i model d'estat (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
PREFERÈNCIA MODEL D'ESTAT				
Un estat amb un únic govern central sense CCAA	0	0	0	3,1
Un estat en el qual les CCAA tinguessen menys autonomia que en l'actualitat	1,8	0	0	1,5
Un estat amb CCAA com en l'actualitat	3,6	0	0	9,9
Un estat en el qual les CCAA tinguessen més autonomia que en l'actualitat	7,3	0	2,3	15,3
Un estat federal	69,1	53,3	10,2	62,6
Un estat en el qual es reconegués a algunes de les actuals CCAA la possibilitat de convertir-se en estats independents*	16,4	40	86,4	3,8
N.C.	1,8	6,7	1,1	3,9
PREFERÈNCIA DE LA FORMA D'ESTAT PER AL CAS ESPANYOL				
Monarquia	1,8	0	1,1	1,5
República	98,2	96,7	96,6	93,1
N.C.	0	3,3	2,3	5,3
PREFERÈNCIA DE MODEL RESPECTE A LA RELACIÓ ESGLÉSIA/ESTAT				
Estat ateu	36,4	33,3	31,8	27,5
Estat laic o religiosament neutral	56,4	60	64,8	57,3
Estat aconfessional com l'actual	5,5	3,3	2,3	8,4
Estat multi-religiós	0	3,3	0	1,5
Estat confessional	0	0	0	1,5
N.C.	1,8	0	1,1	3,9

Font: elaboració pròpia.

* Cal dir que aquest no és un model d'organització territorial.

tir-se en estats independents són majoria a JPV-C, i els qui prefereixen un estat federal ho són a tota la resta d'organitzacions. A més, JSPV, que presenta un nivell de valencianisme més baix que les altres formacions, presenta alhora el recolzament a l'autonomisme, en els seus diversos graus, més elevat, essent també l'única organització que compta amb militants (tot i que molt pocs) partidaris d'un estat estrictament centralista sense comunitats autònomes. D'altra banda, menys discrepància genera el debat sobre el model d'estat preferit: la majoria dels militants de cada organització es decanta per una república. Per últim, els militants donen compte

també, juntament amb l'alt grau de secularització que presentàvem adés, un alt laïcisme: els qui prefereixen un estat laic o religiosament neutral pel que fa a la relació entre aquest i l'Església són també majoria en totes les formacions. Els percentatges, en totes les opcions, són semblants. La clivella religiosa no provoca, doncs, conflictitat apreciable.

Per tal de realitzar l'aproximació al corpus ideològic dels militants ens hem valgut d'una doble classificació: una primera en base a la clàssica distinció entre esquerra i dreta, doncs, en contra d'una creixent corrent d'opinió segons la qual aquesta ja no seria vàlida, creiem, amb Bobbio (1994), que aquests concep-

TAULA 12
 Identitat ideològica i política (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
AUTOUBICACIÓ EN L'EIX ESQUERRA/DRETA*				
Extrema-esquerra	32,7	20	11,4	0
Esquerra	63,6	76,7	71,6	89,3
Centre-esquerra	3,6	3,3	12,5	8,4
Centre	0	0	1,1	0,8
Centre-dreta	0	0	0	0,8
N.C.	0	0	3,4	0,8
COMBINACIÓ IDEOLÒGICA				
Social-demòcrata / Nacionalista	-	-	15,9	-
Nacionalista / Independentista	-	-	12,5	-
Nacionalista / Feminista	-	-	8	-
Comunista / Feminista	23,6	-	-	-
Comunista	14,5	-	-	-
Socialista / Comunista	9,1	-	-	-
Social-demòcrata / Socialista	-	-	-	22,1
Socialista / Feminista	-	-	-	19,8
Socialista	-	-	-	19,1
Socialista / Ecologista	-	26,7	-	-
Una altra	-	13,3	-	-
Feminista / Ecologista	-	10	-	-

Font: elaboració pròpia.

* Excloem les categories de dreta i extrema-dreta atès que no hi ha a la mostra cap cas que es reconega en aquestes.

tes, tot i ésser relatius i d'haver evolucionat al llarg del temps, continuen operant eficaçment en tant que la gent segueix emprant-los com a criteri de distinció essencial; i una segona basada en categories ideològiques més concretes, ja que cadascuna de les dues maneres de classificar les orientacions ideològiques tenen avantatges que, tot complementant-les, poden superar les limitacions que presenten per separat. Entrant ja en l'anàlisi, tots els militants de totes les organitzacions es consideren d'esquerra (llevat de tres casos testimonials), amb diferències de grau. L'orga-

nització que compta amb uns militants més escorats a l'esquerra seria JEUPV, seguida de JAI, de JPV-C i, per últim, de JSPV. Amb tot, la categoria amb la qual més s'identifiquen la majoria de militants de les diverses organitzacions és la d'esquerra, amb molta diferència respecte de les altres. Atenent l'altre criteri d'identitat ideològica, i en el qual es podien combinar dues categories, aquella amb la què més s'identifiquen els militants de JEUPV és amb la de comunista, els de JAI amb la d'ecologista, els de JPV-C amb la de nacionalista, i els de JSPV amb la de socialista.²

² En aquesta pregunta s'oferia la possibilitat de triar fins a dues opcions de la llista següent: conservador/a, demòcrata cristià/na, liberal, social-demòcrata, socialista, comunista, nacionalista, independentista, feminista, ecologista i una altra. Hem realitzat un recompte de cada categoria en cadascuna de les formacions i, al marge de les combinacions mostrades a la taula, els resultats són els exposats.

TAULA 13
 Sentiment de pertinença, terme preferit per a denominar el territori
 i model d'estat preferit i eix esquerra-dreta

	Extrema- esquerra	Esquerra	Centre esquerra	Centre	Centre dreta
<i>SENTIMENT DE PERTINENÇA</i>					
Només espanyol/a	0	3	0	0	0
Més espanyol/a que valencià	0	8	2	0	0
Tan espanyol/a com valencià/na	7	94	9	0	1
Més valencià/na que espanyol/a	1	51	6	6	0
Només valencià/na	12	66	8	1	0
<i>CONSIDERA QUE VALÈNCIA ÉS...</i>					
Una nació	15	96	11	2	0
Una regió d'Espanya	2	58	8	0	0
Cap de les anteriors	17	68	6	0	1
<i>PREFERÈNCIA MODEL D'ESTAT</i>					
Un estat amb un únic govern central sense CCAA	0	4	0	0	0
Un estat en el qual les CCAA tinguessen menys autonomia que en l'actualitat	1	1	1	0	0
Un estat amb CCAA com en l'actualitat	0	11	4	0	0
Un estat en el qual les CCAA tinguessen més autonomia que en l'actualitat	1	23	3	0	0
Un estat federal	17	117	8	0	0
Un estat en el qual es reconegués a algunes de les actuals CCAA la possibilitat de convertir-se en estats independents	16	75	8	1	0

Font: elaboració pròpia.

A causa que el percentatge més elevat de militants de tots els partits es considera d'esquerra, aquesta categoria, pel seu propi pes, és la que més es relaciona amb cadascuna de les opcions possibles. A més, en no comptar amb casos que s'ubiquen en les posicions de dreta, l'anàlisi manca de prou material per tal de realitzar cap interpretació sòlida. Amb les dades de què disposem, podem realitzar únicament una observació purament numèrica quant a les opcions que es relacionen més estretament amb l'esquerra: el sentiment dual pel que fa al sentiment de pertinença, la consideració que València és una nació, i la preferència d'un estat federal pel que fa a la prefe-

rència quant a l'organització territorial d'Espanya. Aquestes relacions, però, no ens diuen massa sobre la qüestió (hauríem de realitzar una anàlisi més centrada en el tema que contemplés altres qüestions) i no representen cap relació directa. Amb tot, aquests resultats reforçarien la idea que, encara que el nacionalisme valencià és bàsicament d'esquerres (pel que fa als militants juvenils nacionalistes, aquesta relació amb l'esquerra és absoluta), l'esquerra valenciana no és políticament valencianista (Castelló, 2013: 58); això és: tots els joves militants nacionalistes valencians són d'esquerres, però no tots els militants d'esquerra són nacionalistes valencians.

TAULA 14
 Política o temàtica a que donen més importància (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
1r Educació, 2n Sanitat	27,3	30	33	38,2
1r Educació, 2n Ocupació	-	-	13,6	13,7
1r Educació, 2n Llengua i cultura	-	-	11,4	-
1r Educació, 2n Política econòmica	23,6	-	-	15,3
1r Ocupació, 2n Política econòmica	9,1	-	-	-
1r Política econòmica, 2n Medi ambient	-	16,7	-	-
1r Sanitat, 2n Ocupació	-	13,3	-	-

Font: elaboració pròpia.

Tot i l'autoidentificació dels militants amb categories ideològiques –properes però– diferents en els diversos graus d'identificació dins l'esquerra, tots coincideixen a donar una importància essencial a les polítiques d'educació i sanitat.³ Considerem que la defensa de l'estat de benestar, i més concretament, dels seus dos pilars fonamentals, que representa una de les reivindicacions tradicionals més importants de l'esquerra al País Valencià i a Espanya, explicarien aquest alt nivell de consens.

Ara bé, cal tenir en compte que donar importància a aquestes temàtiques no vol dir que tots defensen els mateixos projectes ni finalitats: simplement significa que aquestes àrees són centrals per als militants de totes les formacions estudiades.

Atenent els percentatges de recolzament a cadascuna de les dues combinacions de dos ítems més repetides en la classificació que proposa Inglehart, allò que cal destacar és que els militants de totes les formacions presenten un alt nivell d'identifica-

TAULA 15
 Valors materialistes/postmaterialistes (escala d'Inglehart, model de 1970)⁴

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
1r. Augmentar la participació dels ciutadans en les decisions importants del govern 2n. Protegir la llibertat d'expressió	63,6	73,3	65,9	51,1
1r. Augmentar la participació dels ciutadans en les decisions importants del govern 2n. Combatre la pujada de preus	27,3	20	20,5	16,8

Font: elaboració pròpia.

³ Els enquestats havien de triar i ordenar per preferència dues opcions de la llista següent: educació, sanitat, ocupació, política econòmica, llengua i cultura, qüestió territorial, seguretat, medi ambient i una altra.

⁴ El model es basa en l'elecció i ordenació de preferències de dos dels següents ítems: 1) mantenir en ordre el país, 2) augmentar la participació dels ciutadans en les decisions importants del govern, 3) combatre la pujada de preus, i 4) protegir la llibertat d'expressió. El segon i el quart ítem representen valors postmaterialistes, i la combinació d'ambdós classifica els individus en postmaterialistes; la primera i la tercera representen els valors materialistes, i la seua combinació classifica els individus en materialistes. Les combinacions d'un ítem postmaterialista amb un materialista representen la categoria mixta.

ció amb els valors postmaterialistes: la combinació més triada entre els militants d'aquestes formacions ha estat la que combina els dos ítems postmaterialistes, fet que no sorprèn si atenem a que els alts nivells educatius, la procedència social i la filiació ideològica (esquerrana) són les variables que més guarden relació amb els valors postmaterialistes (Inglehart, 1997). Una de les dues opcions que combina un ítem postmaterialista i un altre materialista, que entra en la categoria de mixta, ha estat la segona més triada, també entre els militants de totes les formacions. Si fem una valoració tot fixant-nos en els percentatges de la primera combinació més triada per formacions, observem que els militants de JAI serien els més postmaterialistes, seguits dels de JPV-C, després els de JEUPV i, per últim, els de JSPV. El caràcter ecologista de la primera formació explicaria aquesta alta identificació amb valors postmaterialistes, mentre que el fet que els militants de JSPV siguin els qui, dins de l'esquerra, més a la dreta se situen, pot influir en que aquests siguin els qui ho facen amb menor mesura.

4.4. AL VOLTANT DE LA MILITÀNCIA

El principal motiu pel qual els militants de les diverses organitzacions pertanyen a aquestes presenta un nivell de similitud mol ampli: la gran majoria ho fan per a posar en pràctica les seues idees, valors i principis. Sobta que cap cas de cap partit ho faça per relacionar-se amb altres persones, i que tan pocs ho facen per tradició familiar. En aquest sentit, els resultats no donarien suport a una de les hipòtesis que plantejàvem: que la família és un agent clau en la transmissió de l'interés i/o exercici de la política. D'altra banda, el percentatge de militants que compatibilitzen la seua activitat en el partit al costat d'una altra tasca en una altra associació o organització és elevat en tots els partits. La formació que compta amb més militants en aquest aspecte és JPV-C, i la que menys, JSPV. El nivell més baix d'identificació amb els valors postmaterialistes dels militants d'aquesta darrera formació, juntament amb la seua autoubicació en

posicions d'esquerra més moderada en relació amb la resta de formacions, pot anar relacionat amb el seu nivell d'associacionisme més reduït; reflexió que resta merament com a hipòtesi.

El tipus d'entitats a les quals s'associen⁵ els militants més habitualment, a banda de la seua organització política, són associacions o organitzacions culturals o d'oci. El sindicalisme estudiantil i laboral també compta amb força afiliats, així com les associacions de solidaritat, de drets humans, pacifistes, de comerç just, de caritat, d'ajuda social, etc. Les característiques ideològiques de cada organització es relacionen amb el tipus d'associacions o organitzacions amb les quals els seus militants compatibilitzen l'activisme polític: per exemple, que els militants de JEUPV siguin afiliats d'entitats inspirades amb valors clàssics de l'esquerra (solidaritat, ajuda social, defensa dels drets humans, etc).

5. PERFIL SOCIAL DEL MILITANT POLÍTIC JUVENIL VALENCIÀ

Realitzada l'anàlisi comparativa del perfil social i ideològic dels militants de cada organització, a continuació traçarem un perfil social global del militant polític juvenil al País Valencià en base a les seues característiques sociodemogràfiques, socioeconòmiques i culturals.

Com hem vist en l'apartat anterior, cal posar en relleu l'alt grau de masculinització de les organitzacions polítiques juvenils al País Valencià. El percentatge de dones que participen activament en política és força inferior al del seu pes total en la població. Aquesta infrarepresentació femenina aniria lligada a l'escassa incorporació de la dona en el món institucional, en general, i en l'esfera de la política, en particular, on aquestes resten encara en un plànol secundari. D'altra banda, la majoria de militants tenen entre vint i vint-i-cinc anys, etapa de la vida que supera la postadolescència i que encara no ha arribat a l'etapa final de maduració de la joventut. Quant al lloc d'origen, el percentatge de militants que prové de cada província sí que guarda una proporció major amb el nombre d'ha-

⁵ En aquesta pregunta s'oferia a l'enquetat la possibilitat de triar fins a tres opcions.

TAULA 16
Motivacions per al militantisme i compatibilització amb altres activitats (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
MOTIU PEL QUAL PERTANY A L'ORGANITZACIÓ (%)				
Per a ocupar el temps en una activitat que m'agrada	3,6	3,3	4,5	1,5
Per a posar en pràctica les meues idees, valors i principis	72,7	80	85,2	86,3
Per a defensar els meus interessos	12,7	10	5,7	3,8
Per a relacionar-me amb altres persones	0	0	0	0
Per tradició familiar	1,8	0	2,3	2,3
Per un altre motiu	7,3	6,7	2,3	4,6
N.C.	1,8	0	0	1,5
COMPATIBILITZACIÓ AMB ALTRA ASSOCIACIÓ/ ORGANITZACIÓ (%)				
Sí	72,7	70	84,1	65,6
No	25,5	30	15,9	30,5
N.C.	1,8	1,8	0	3,8

Font: elaboració pròpia.

TAULA 17
Tipus d'associacions/organitzacions a les que pertanyen (%)

	JEUPV	JAI	JPV-C	JSPV
1 Una associació/organització cultural o d'oci	-	10	26,1	11,5
1 Un sindicat d'estudiants, 2 Una associació/organització esportiva, 3 Una associació/organització cultural o d'oci	-	-	5,7	-
1 Un sindicat d'estudiants, 2 Una associació/organització cultural o d'oci		6,7	4,5	3,8
1 Una associació/organització de solidaritat, de drets humans, pacifista, de comerç just, de caritat, d'ajuda social, etc 1 Una associació/organització cultural o d'oci	10,9	-	-	-
1 Una altra	9,1	-	-	-
1 Un sindicat laboral 2 Una associació/organitz. de solidaritat, de drets humans, paci- fista, de comerç just, de caritat, d'ajuda social, etc	7,3	-	-	-
1 Un sindicat d'estudiants	-	-	-	6,9
1 Una associació/organitz. de solidaritat, de drets humans, paci- fista, de comerç just, de caritat, d'ajuda social, etc	-	23,3	-	-

Font: elaboració pròpia.

TAULA 18
 Característiques sociodemogràfiques

<i>SEXE</i>	Total	%
Home	195	64,1
Dona	108	35,5
N.C.	1	0,3
<i>FRANJA D'EDAT</i>	Total	%
Menys de 19 anys	24	7,9
Entre 20 i 25 anys	161	53
Més de 26 anys	119	39,1
N.C.	0	0
<i>LLOC DE NAIXEMENT</i>	Total	%
Província d'Alacant	86	28,3
Província de Castelló	45	14,8
Província de València	157	51,6
Resta d'Espanya	10	3,3
Fora d'Espanya	5	1,6
N.C.	1	0,3
<i>DIMENSIÓ DEL MUNICIPI ON RESIDEIX</i>	Total	%
Menys de 10.000 habitants	69	22,7
Més de 10.000 habitants	234	77
N.C.	1	0,3

Font: elaboració pròpia.

TAULA 19
 Situació laboral

SITUACIÓ LABORAL	Militant		Pare		Mare	
	Total	%	Total	%	Total	%
Treballant	78	25,7	195	64,1	165	54,3
Aturat/da	38	12,5	24	7,9	71	23,4
Estudiant	120	39,5	1	0,3	4	1,3
Estudiant i treballant	63	20,7	1	0,3	6	2
Jubilat/da o pensionista	0	0	66	21,7	40	13,2
N.C.	5	1,6	17	5,6	18	5,9

Font: elaboració pròpia.

bitants de cadascuna. El 52% són originaris de València, província que, amb dades de 2009, compta amb 2,581 milions d'habitants; el 29% d'Alacant, província poblada per 1,944 milions d'habitants, amb dades de 2012; i el 15% són originaris de Castelló, que compta amb 602.301 habitants, amb dades d'aquest mateix any. Per últim, el percentatge de militants que viuen en zones de més de 10.000 habitants són una àmplia majoria.

Aquestes dades mostren una taxa d'activitat inferior a la mitjana de la joventut valenciana general⁶ per part dels militants polítics juvenils, que s'explica pel fet que entre aquests la proporció dels qui estudien en l'actualitat és superior al del total de la joventut valenciana. Pel que fa a la família, com a fet destacable s'observa un percentatge de taxa d'atur quasi tres vegades superior en les mares que en els pares.

TAULA 20
 Estudis de més alt nivell cursat o cursant

	Militant		Pare		Mare	
	Total	%	Total	%	Total	%
Sense estudis	0	0	12	3,9	14	4,6
Primària	0	0	63	20,7	70	23
Secundària	30	9,9	85	28	75	24,7
F.P.	35	11,5	59	19,4	55	18,1
Universitaris	184	60,5	64	21,1	71	23,4
Superiors	45	14,8	15	4,9	11	3,6
Altres	6	2	2	0,7	2	0,7
N.C.	4	1,3	4	1,3	6	2

Font: elaboració pròpia.

Entre els militants, el percentatge de casos que tenen un títol universitari o l'estan cursant en l'actualitat representa més de la meitat de la mostra. Si hi afegim els qui cursen o han cursat estudis superiors, observem que més de tres quarts dels enquestats tenen un nivell acadèmic força elevat. Aquest capital educatiu, a més, és molt més elevat que el de la seua família d'origen: els qui cursen o han cursat estudis universitaris o superiors presenten un percentatge molt per damunt del dels seus pares i mares, i, al contrari que aquests darrers, no hi ha cap militant sense estudis o sols primàris. Aquest fenomen és una conseqüència de l'increment del nivell educatiu generalitzat que s'ha produït a

l'estat espanyol a partir de l'extensió de l'educació pública i universitària des de l'albirament de la democràcia, i que representa un canvi molt gran respecte de les generacions nascudes abans de la dècada dels vuitanta.

Un tret essencial i que esdevé una de les característiques més notables dels militants amb estudis universitaris és el tipus de títol que cursa o que ja ha finalitzat, pertanyent la majoria a les branques de les ciències socials i jurídiques. La naturalesa d'aquests estudis, que en alguns casos va lligada amb la política, s'hi relaciona (el fet que, per exemple, un nombre elevadíssim de càrrecs polítics, tant valencians com espanyols, tinguen titulacions

⁶ Amb dades de l'EPA del primer trimestre de 2014, la taxa d'activitat entre els joves valencians d'entre 20 i 24 anys és del 59,34%. A causa de la impossibilitat de seleccionar les edats considerades en aquesta recerca, hem optat per seleccionar només aquesta franja d'edat, motiu pel qual l'anàlisi haurà de prendre's amb molta cautela.

TAULA 21
 Títol universitari obtingut o cursant actualment

TÍTOL UNIVERSITARI OBTINGUT O ESTUDIANT ACTUALMENT	Total	Percentatge
Arts	7	2,3
Ciències de la salut	24	7,9
Ciències experimentals	13	4,3
Ciències socials i jurídiques	122	40,1
Enginyeria i arquitectura	35	11,5
Humanitats	53	17,4
N.C.	50	16,4

Font: elaboració pròpia.

TAULA 22
 Activitat laboral

CLASSE	Categoria	Militant	Pare	Mare
Classe serveis	Professionals, administradors i funcionaris de nivell superior, dirigents de grans empreses, grans empresaris	7,9	12	11,5
	Professionals, administradors i funcionaris de nivell inferior, tècnics amb alts nivells qualificació, dirigents de petites empreses i mitjanes, supervisors de treballadors no manuals, empleats	11,8	18	18,9
Classes intermèdies	Empleats executius	5,5	2,5	1,7
	Treballadors de serveis, sector públic o privat (hostaleria, turisme, sanitat, educació, etc.)	48,8	24	37,1
	Petits empresaris i treballadors autònoms amb dependents.	7,9	13	9,7
	Petits empresaris i treballadors autònoms sense dependents.	7,1	8	5,7
	Tècnics de nivell inferior, supervisors de treballadors manuals	2,4	2	1,7
Classes treballadores	Treballadors manuals industrials qualificats	2,4	10,5	5,7
	Treballadors manuals industrials no qualificats	3,1	5,5	3,4
	Treballadors manuals agrícoles	3,1	4,5	4,6

Font: elaboració pròpia.

o professions relacionades amb el dret, no sembla, certament, un fenomen anecdòtic ni mancat d'interès per tal d'entendre algunes de les singularitats de la política hispànica).

L'esquema de classes de Goldthorpe (1992) que hem emprat per tal d'ubicar professionalment aquells militants que treballen en l'actualitat es basa en criteris de propietat —o no— de mitjans de produc-

ció i de la categoria ocupacional, i introdueix distincions diverses dins d'aquestes (nombre d'empleats, distinció entre treballadors manuals o no manuals, caràcter agrícola o no de l'ocupació). Aquest tipus de contracte es basa en un «codi de servei» distint al codi clàssic, i suposa una nova relació de servei basada en la promoció i autonomia d'una fracció del grup d'empleats amb més grans nivells de qua-

lificació, i que afavoreix la constitució d'una classe dels serveis, amb, segons l'autor, fisonomia pròpia i uns interessos de classe específics. Allò que ens interessa ressaltar en aquesta taula és que la majoria dels militants que treballen en l'actualitat desenvolupen, precisament, professions característiques d'aquesta classe: quasi la meitat són treballadors del sector serveis, públic o privat. De manera més general, el gruix d'aquestes professions s'inscriuen en la categoria pròpia de les classes intermèdies. L'alt percentatge de casos que tenen professions dins d'aquest sector es lliga en part amb el seu alt nivell educatiu i la naturalesa dels seus estudis, que els proporciona

una elevada preparació per tal de desenvolupar-les. Aquest tipus de treballs, tot i que en percentatges més baixos, són també els més freqüents entre els membres de la seua família d'origen; els pares presenten, d'altra banda, el percentatge de professions relacionades amb les classes treballadores més elevat, xifra aquesta que entre els militants es redueix a menys de la meitat. Sembla, doncs, que els joves militants serien candidats a formar part d'aquesta classe de serveis pròpia de les societats occidentals avançades, caracteritzada per uns alts nivells de formació que són, a més, indispensables per tal de desenvolupar una tasca política.

TAULA 23
 Autoubicació en l'estructura social

AUTOUBICACIÓ EN L'ESCALA SOCIAL	Militant		Pare		Mare	
	Total	%	Total	%	Total	%
Classe alta	1	1	3	1	2	0,7
Classe mitjana alta	52	17,1	80	26,3	76	25
Classe mitjana baixa	116	38,2	101	33,2	107	35,2
Classe treballadora	120	39,5	106	34,9	110	36,2
N.C.	15	4,3	14	4,6	9	2,9

Font: elaboració pròpia.

A l'hora d'autoidentificar-se amb una classe social, un alt percentatge de casos ho fan amb la classe mitjana baixa, i un nombre un xic més elevat amb la classe treballadora. Podem observar, doncs, una tendència significativa: generalment, els militants creuen estar protagonitzant un procés de mobilitat social descendent, si atenem al fet que la seua autoidentificació amb les classes mitjanes baixes i treballadores és major que en el cas dels seus pares, als quals posicionen en classes més altes amb més freqüència. En tot cas, el que sembla segur és que la majoria de militants no provenen de les classes més altes.

6. CONCLUSIONS

La nostra intenció amb el present treball era traçar un perfil dels militants polítics juvenils valenci-

ans, però, malauradament, les dificultats que hem tingut per a obtenir una representació suficient de militants d'organitzacions de dreta no ens ha permès complir amb l'objectiu inicial. L'aproximació al perfil dels militants que hem traçat, llavors, ens ha conduït a establir unes conclusions que no podem extrapolar a la totalitat de militants polítics juvenils. D'altra banda, cal tenir en compte que, a més d'aquells trets que els són comuns com a militants polítics, aquests joves comparteixen, evidentment, una sèrie de característiques pròpies de llur generació, com ara certs valors i actituds. Tot comptat i debatut, aquests militants tenen part de responsabilitat en l'esdevindre dels partits que hauran de dissenyar les polítiques que donen resposta a les necessitats i demandes d'una generació de la qual en formen part.

Arribats fins ací, finalitzem amb una síntesi d'allò que hem vist al llarg de les darreres pàgines. Així doncs, i com a fet diferencial en relació amb la població juvenil valenciana en general, una característica important de les organitzacions polítiques juvenils és la suprarrepresentació masculina que presenten, ja que les dones representen percentatges de militantisme força baixos en relació amb el pes que tenen en la societat. Els militants tenen una mitjana d'edat entre els vint i vint-i-cinc anys aproximadament, són nascuts, principalment, a la província de València, i la majoria, poc més de dos terços, viuen en nuclis poblacionals majors de 10.000 habitants.

Els més nombrosos són estudiants en l'actualitat, i molts altres compatibilitzen els estudis amb un treball. Cal destacar, com a un dels seus trets més significatius, l'elevat nivell acadèmic de la majoria dels militants (significativament més elevat que el dels seus pares), cosa que confirma el que plantejàvem en l'inici del treball: el capital educatiu dels militants polítics juvenils és força alt, major que el de la mitjana de la societat valenciana. Entre els qui tenen o estan cursant un títol universitari, i aquesta és una altra dada que cal posar en relleu, molts provenen de la branca de les ciències socials o jurídiques. El món del militantisme polític juvenil sembla, doncs, una *pedrera* de llicenciats en dret i de carreres lligades, d'alguna manera o altra, al món de la política.

Entre els qui desenvolupen una professió en l'actualitat, hi ha un percentatge molt alt que treballen en el sector serveis. La seua posició dins de l'estructura social, atenent a la seua autoubicació, se situaria en les classes mitjanes baixes i treballadores principalment, cosa que confirma la primera hipòtesi plantejada segons la qual aquests provenen d'un estracte social semblant; cal, però, tenir present les paraules de C. Wright Mills en el seu llibre *L'elit del poder*: «No podem deduir el rumb d'una política fixant-nos tan sols en l'origen i les carreres de qui les elabora. La procedència social i econòmica dels homes que estan en el poder no ens diu tot el que ens interessa amb la finalitat de comprendre la distribució social» (1956: 324). A més, atenent a les seues percepcions, els militants estarien protagonitzant un procés de mobilitat so-

cial descendent significatiu, doncs s'autoubiquen generalment una mica per sota que els seus pares dins de l'estructura social, malgrat el seu alt nivell de preparació.

Els hàbits lingüístics, d'altra banda, són heterogenis; els qui més usen el valencià en els diversos àmbits són els militants que pertanyen a organitzacions de caire nacionalista o valencianista. El secessionisme lingüístic és molt més baix entre els militants que en el total de la població valenciana, però, tot i ser una minoria (a JPV-C i JAI no n'hi ha cap cas en la nostra mostra), els secessionistes són significatius a JEUPV i JSPV, i més entre els militants d'aquesta darrera formació. Pel que fa als hàbits religiosos dels militants, cal assenyalar el seu alt nivell de secularització: la majoria es consideren no religiosos, i entre els catòlics, només un percentatge molt baix són practicants.

En el terreny identitari, els qui creuen que València és una nació són majoritàriament militants valencianistes i/o nacionalistes, i els qui creuen que és una regió són majoria en organitzacions que no ho són. Amb tot, aquesta qüestió, com hem vist, presenta un alt nivell de conflictivitat: els militants que creuen que no és ni una cosa ni l'altra són molt nombrosos en totes les organitzacions estudiades. La qüestió territorial valenciana, doncs, s'erigeix com un dels punts que més indefinició manifesten els militants d'esquerra. El terme preferit per a referir-se al territori sí que presenta un consens molt ampli: País Valencià. D'altra banda, el consens al voltant de la forma de govern preferida per al futur del cas espanyol és també quasi total, doncs la majoria opten per una república. Quant a les relacions entre l'estat i l'Església, el gruix dels militants estan, principalment, a favor d'un estat laic o religiosament neutral. Pel que fa a l'organització d'aquest, els militants nacionalistes són els qui més estarien d'acord amb el fet que es reconegués la possibilitat que algunes de les actuals CCAA es convertiren en estats independents, mentre els federalistes són majoria entre les formacions més escorades a l'esquerra, i els autonomistes, en tots els seus graus, encara que presents en totes les formacions, són més nombrosos en les que no són valencianistes i entre les que, tot i ser d'esquerra, són més moderades.

Pel que fa a la dimensió ideològica quant a l'autoblocació dins de l'eix esquerra/dreta, en tant que totes les formacions estudiades són d'esquerra, no caldrà realitzar cap apunt important, ja que entre els militants simplement hi haurà diferències de grau. A més de la identitat esquerrana, les principals categories ideològiques amb les quals s'identifiquen els militants es relacionen directament amb la identitat de l'organització a la que pertanyen.

D'altra banda, els militants s'identifiquen de manera molt àmplia amb els valors postmaterialistes. I això connecta amb una altra de les hipòtesis plantejades: tot i que no hem pogut comptar amb casos de militants de dreta, sí que podem constatar que, en general, els militants quant més a l'esquerra se situen, més s'identifiquen amb els valors postmaterialistes.

Pel que fa a la política o temàtica a què donen més importància, hi ha un consens molt ampli, atès que la majoria atorguen una importància cabdal a l'educació i la sanitat. Aquests dos pilars de l'estat de benestar són, per als militants de totes les organitzacions, eixos fonamentals de llur projecte polític.

Per últim, la majoria de militants pertanyen a les seues organitzacions per a defensar els seus valors, principis i idees. El preconcepte dels qui ho fan per tradició familiar és mínim, de manera que no podem sostenir, com creïem, que la família és un agent clau en la transmissió de l'interès per la política.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- BARBERÀ, Oscar; BARRIO, Astrid; RODRÍGUEZ, Juan (coord) (2002). *Els militants de les organitzacions polítiques juvenils a Catalunya*. Barcelona: Diputació de Barcelona - Materials de Joventut.
- BOBBIO, Norberto (1994). *Derecha e izquierda*. Madrid: Editorial Taurus, 2014.
- BODOQUE, Anselm (2000). «Partits i conformació d'elits polítiques autonòmiques. Transició política i partits polítics al País Valencià». *Working Papers de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials de la Universitat Autònoma de Barcelona*, 186, 36.
- CASTELLÓ, Rafael (2013). «La definició nacional de la realitat del País Valencià». En: FLOR, Vicent (Ed) *Nació i identitats. Pensar el País Valencià*. Sueca: Editorial Afers.
- CIS (2015). *Barómetro de mayo 2015*. Estudi 3082. Disponible en: <http://www.cis.es/cis/opencm/ES/1_encuestas/estudios/ver.jsp?estudio=14198>.
- ELZO, Javier (2006) «Valors i identitats dels joves. Una aproximació empírica». *Revista del Centre d'estudis Jordi Pujol*. Disponible en: <http://www.jordipujol.cat/files/articulos/Javier_Elzo.pdf>.
- ESPINOZA, Vicente; MADRID, Sebastián (2010). *Trayectoria y eficacia política de los militantes en juventudes políticas. Estudio de la élite emergente*. Instituto de Estudios Avanzados – Universidad de Santiago de Chile: Santiago de Chile.
- GOLDTHORPE, John H. (1992). «Sobre la clase de servicio, su formación y su futuro». *Zona abierta*, 59-60, 229-263.
- INGLEHART, Ronald F. (1997). *Modernización y posmodernización*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 2001.
- LIPSET, Seymour Martin; ROKKAN, Stein (1967). *Party Systems and Voter Alignments*. Free Press.
- MILLS, Charles Wright (1956). *La élite del poder*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 2013.
- PATTIE, Charles; SEYD, Patrick; WHITELEY, Paul (2004). «Citizenship in Britain. Values, Participation and Democracy». Cambridge: Cambridge University Press.
- VAN BIEZEN, Ingrid; MAIR, Peter; POGUNTKE, Thomas (2012). «Going, going,... gone? The decline of party membership in contemporary Europe». *Journal of Political Research*, 51, 24 - 56. Disponible en: <https://www.tcd.ie/Political_Science/undergraduate/module-outlines/ss/political-parties/PolP/VanBiezenMairPoguntke-EJPR12.pdf>.

